

ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินการนิเทศ
ภายในของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3

The relationship between academic leadership of school administrators and
the supervision of the school under the Chiang Rai Primary Education Area Office 3

วันที่รับบทความ: 4 มิ.ย. 66

วันที่แก้ไขบทความ: 29 มี.ค. 67

วันที่ตอบรับ: 20 มิ.ย. 67

บุญวีร์ นามปวน¹

Poonyawee Nampoun¹

สุวดี อุปปันใจ²

Suwadee Ouppinjai²

ธิดารัตน์ สุขประภากรณ์³

Thidarat Sukprapaporn³

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 2) ศึกษาการดำเนินการนิเทศภายในของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 3) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินการนิเทศภายในของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครูผู้สอนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 จำนวน 1,666 คน กลุ่มตัวอย่างได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น จำนวน 313 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติ ดังนี้ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน ผลการวิจัย พบว่า 1) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก 2) การดำเนินการนิเทศภายในของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และ 3) ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินการนิเทศภายในของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลางอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คำสำคัญ : ภาวะผู้นำทางวิชาการ ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา การนิเทศภายใน การดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียน

¹ นักศึกษาลัทธิศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย (2563)

¹ Master of Education (Educational Administration) Faculty of Education, Chiang Rai Rajabhat University. (2020)

² ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ประจำหลักสูตรศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย (อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก)

² Assistant Professor in Master of Education (Educational Administration) Faculty of Education, Chiang Rai Rajabhat University. (Advisor)

³ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ประจำหลักสูตรศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย (อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม)

² Assistant Professor in Master of Education (Educational Administration) Faculty of Education, Chiang Rai Rajabhat University. (CO Advisor)

Abstract

The objectives of this research were to study the academic leadership of school administrators, internal supervision of schools and the relationship between the academic leadership of school administrators and internal supervision of schools under the Chiang Rai Primary Education Area Office 3. The populations were 1,666 teachers. The samples were 313 teachers by Stratified Random Sampling. The data were collected by using questionnaires of academic leadership and internal supervision of schools. The data were analyzed mean, standard deviation and Pearson's correlation coefficient. The research result showed that academic leadership of school administrators were at high level in overall, internal supervision of schools were at high level in overall and the relationship between academic leadership of school administrators and the supervision of the school under the Chiang Rai Primary Education Area Office 3 is in positive direction level at statistical significance of .01

Keywords: Academic Leadership, Academic Leadership of School Administrators, internal supervision, Internal Supervision of Schools

บทนำ

การบริหารการจัดการศึกษาของโรงเรียนให้มีคุณภาพจะดำเนินไปได้ต้องอาศัยบุคคลสำคัญในการดำเนินการจัดการกิจการจัดการศึกษาให้บรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ คือผู้บริหารนั่นเอง ผู้บริหารในฐานะผู้นำมีบทบาทสำคัญในการกำกับ นิเทศ ติดตาม การสอนของครูและจะต้องใช้ภาวะผู้นำให้เกิดประโยชน์และเกิดการเปลี่ยนแปลงเพื่อส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสูงขึ้น ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องทำหน้าที่เป็นผู้นำในการจัดกระบวนการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้สามารถเรียนรู้ได้ตามจุดมุ่งหมายและโครงสร้างสาระการเรียนรู้ของหลักสูตรรวมทั้งพัฒนาสาระและกิจกรรมที่สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน ผู้บริหารจะต้องเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตร กระบวนการพัฒนาหลักสูตร การจัดทำเนื้อหาสาระและกระบวนการเรียนการสอน การนิเทศติดตาม และประเมินผลการศึกษา เพื่อให้การจัดการศึกษابรรลุตามเป้าหมายของการศึกษาของชาติ ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องมีภาวะผู้นำและมีลักษณะเฉพาะหลายประการที่จะช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนมีพัฒนาการทางการเรียนให้มากขึ้น ผู้บริหารโรงเรียนควรต้องมีภาวะผู้นำทางวิชาการเพื่อดำเนินการให้นักเรียนมีความก้าวหน้าทางการเรียน โดยจะต้องปรับปรุงพันธกิจของโรงเรียน ประชาสัมพันธ์เป้าประสงค์ของโรงเรียน ดำเนินการจัดการเรียนการสอน ส่งเสริมบรรยากาศการเรียนการสอนที่ดี ส่วนที่มีอิทธิพลมากที่สุดในภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา (ประเสริฐ เนียมแก้ว, 2556)

การนิเทศการศึกษาถือว่ามีความสำคัญต่อการจัดการศึกษา เพราะว่าการนิเทศช่วยให้ครูมีความเชื่อมั่นในตนเอง สนับสนุนให้ครูสามารถประเมินผลการทำงาน ครูสามารถมองเห็นด้วยตนเองว่า ตนเองประสบความสำเร็จในการสอนได้มากน้อยเพียงใด ช่วยให้ครูได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์ซึ่งกันและกัน สังเกตการทำงานหรือการสอนของครูคนอื่น ๆ เพื่อปรับปรุงการสอนของตน นอกจากนี้จะมีการแลกเปลี่ยนวัสดุ อุปกรณ์การสอนและรับเอาวิธีการใหม่ ๆ จากครูคนอื่น ไปทดลองใช้ รวมทั้งเรียนรู้วิธีการช่วยเหลือให้การสนับสนุนแก่ครูคนอื่น ๆ ด้วย ช่วยกระตุ้นครูให้มีการวางแผนจัดทำจุดมุ่งหมายและแนวปฏิบัติไปพร้อม ๆ กัน ครูแต่ละคนสามารถให้ความช่วยเหลือเพื่อนครูด้วยกัน

เพื่อตัดสินใจเกี่ยวกับปัญหาการสอนอย่างกว้าง ๆ ภายในโรงเรียน และการนิเทศเป็นกระบวนการปฏิบัติงานที่ครูผู้สอนจะได้รับข้อมูลย้อนกลับซึ่งเป็นผลมาจากผลการประเมิน ข้อมูลเหล่านี้จะสะท้อนให้เห็นข้อดีและข้อเสียของการปฏิบัติงาน รวมทั้งแนวคิดหลายแนวทางที่จะใช้เปลี่ยนแปลงการปฏิบัติให้มีประสิทธิภาพและส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาของผู้เรียนมากยิ่งขึ้น (วัชรรา เล่าเรียนดี, 2554)

หากย้อนดูผลการพัฒนาด้านคุณภาพการศึกษา จากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนในสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งจากข้อมูลสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานมีคะแนนต่ำกว่าค่าเฉลี่ยมาก และผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินี้พื้นฐาน (Ordinary National Education Test : O-NET) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2562 พบว่า คะแนนเฉลี่ยร้อยละของทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่ำกว่าระดับประเทศ สาเหตุมาจากสถานศึกษาขาดการศึกษากำหนดแผนกลยุทธ์/แผนปฏิบัติการในการพัฒนาคุณภาพและยกระดับผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน สถานศึกษาไม่ได้พัฒนาระบบการวัดและประเมินผลในชั้นเรียนที่สอดคล้องกับมาตรฐานและตัวชี้วัด การจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ และการวัดและประเมินผลในระดับชั้นเรียน ครูและบุคลากรไม่เพียงพอ จึงทำให้รูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมผู้เรียนเป็นรายบุคคลให้เต็มตามศักยภาพเป็นไปได้ค่อนข้างยาก ครูและบุคลากรขาดแรงเสริม ขาดขวัญกำลังใจ เกิดความเบื่อในการสอน กลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา จึงมีนโยบายส่งเสริมให้โรงเรียนมีการนิเทศภายใน 100% ส่งเสริมให้สถานศึกษาและครูสร้างเครือข่ายชุมชนแห่งการเรียนรู้ และจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อพัฒนาระบบการวัดและประเมินผลในระดับเขตพื้นที่การศึกษา โดยพัฒนาคุณภาพในลักษณะของ "สถานศึกษาคู่พัฒนา" โดยจับคู่สถานศึกษาในกลุ่มเดิมกับกลุ่มต้องปรับปรุงเป็น "สถานศึกษาคู่พัฒนา" คอยเป็นที่ปรึกษาชี้แนะ (Coaching) และจัดทีมที่ปรึกษาช่วยเหลือสถานศึกษา (Roving Team) ติดตามช่วยเหลือ และชี้แนะการดำเนินงานแก่สถานศึกษาในการยกระดับผลสัมฤทธิ์ O-NET/ NT/ RT (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3, 2563)

ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียนกับการนิเทศภายในมีความสำคัญอย่างมากต่อการพัฒนาสถานศึกษา คุณภาพการจัดการเรียนรู้และคุณภาพผู้เรียน เพราะผู้บริหารสถานศึกษาเป็นบุคคลที่มีความสำคัญต่อความสำเร็จหรือความล้มเหลวของสถานศึกษา เป็นบุคคลที่มีอิทธิพลในการบังคับบัญชามอบหมายในกำกับดูแลให้ปฏิบัติตามเป้าหมาย และประสานงานกับบุคคลอื่นอยู่เสมอ การจัดการเรียนการสอนนั้น จำเป็นต้องอาศัยผู้นำที่มีความรอบรู้ทางด้านวิชาการ การกำกับ ติดตาม และการดำเนินงานนิเทศ เพื่อสร้างวิสัยทัศน์และขับเคลื่อนสถานศึกษาจนนำไปสู่เป้าหมายที่ตั้งไว้ของสถานศึกษาได้ ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารกับการดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ซึ่งการศึกษาวิจัยในครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษารวมไปถึงผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาของโรงเรียนได้นำไปใช้ในการวางแผนกำหนดนโยบายในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาตลอดจนการกำหนดยุทธศาสตร์และกลวิธีที่จะนำไปสู่การพัฒนาการดำเนินงานคุณภาพภายในของโรงเรียนและการบริหารจัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงราย เขต 3
2. เพื่อศึกษาการดำเนินการนิเทศภายใน โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงราย เขต 3
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา กับการดำเนินการนิเทศภายใน โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงราย เขต 3

สมมติของการวิจัย

ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา กับการดำเนินการนิเทศภายใน โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงราย เขต 3 มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01

ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตประชากร และกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ ครูผู้สอนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงราย เขต 3 จำนวน 1,666 คน กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูผู้สอนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงราย เขต 3 จำนวน 313 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย โดยใช้ตารางของเครจซ์และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970 อ้างอิงใน บุญชม ศรีสะอาด, 2556) โดยใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ตามขนาดโรงเรียนใหญ่พิเศษ ขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก (สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงราย เขต 3, 2563)

ขอบเขตด้านเนื้อหา

ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ประกอบด้วย (1) การบริหารจัดการหลักสูตร (2) ด้านการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ (3) ด้านการส่งเสริมการพัฒนาสื่อและแหล่งเรียนรู้ (4) ด้านการส่งเสริมการวัดประเมินผลและวิจัย (5) ด้านการส่งเสริมการนิเทศการศึกษา (6) ด้านการส่งเสริมการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน และ (7) ด้านการส่งเสริมการส่งเสริมความก้าวหน้าทางวิชาชีพครู

การดำเนินการนิเทศภายใน โรงเรียน มี 4 ขั้นตอน ได้แก่ (1) การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการ (2) การวางแผนการนิเทศงานและกำหนดทางเลือก (3) การปฏิบัติการนิเทศภายใน (4) การประเมินผลการนิเทศและการรายงานผล

วิธีดำเนินการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไป สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) ได้แก่ ระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน และตำแหน่งหน้าที่

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale)

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการดำเนินการนิเทศภายใน โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ซึ่งผู้วิจัยปรับปรุงแบบสอบถาม ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale)

การวิเคราะห์ข้อมูล การวิจัยในครั้งนี้ มีวิธีการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ความถี่และหาค่าร้อยละ

ตอนที่ 2 ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา และตอนที่ 3 การดำเนินการนิเทศภายใน โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 การวิเคราะห์ข้อมูล โดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยมีเกณฑ์การแปลความหมายตามเกณฑ์ Best (1970 อ้างอิงใน บุญชม ศรีสะอาด, 2556) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.50 - 5.00 หมายถึง ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 - 4.50 หมายถึง ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 - 3.50 หมายถึง ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 - 2.50 หมายถึง ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.50 หมายถึง ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินการนิเทศภายในของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient)

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินการนิเทศภายในของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า

1) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับ ดังนี้ ด้านการบริหารจัดการหลักสูตร ด้านการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ ด้านการส่งเสริมการพัฒนาสื่อและแหล่งเรียนรู้ ด้านการส่งเสริมการส่งเสริมความก้าวหน้าทางวิชาชีพครู ด้านการส่งเสริมการวัดประเมินผลและวิจัย ด้านการส่งเสริมการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน และด้านการส่งเสริมการนิเทศการศึกษา ตามลำดับ

2) การดำเนินการนิเทศภายในของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับ ดังนี้ ขั้นการวางแผนการนิเทศงาน และกำหนดทางเลือก ขั้นการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการ ขั้นการปฏิบัติการนิเทศภายใน และขั้นการประเมินผลการนิเทศและการรายงานผล ตามลำดับ

3) ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินการนิเทศภายในของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อภิปรายผล

ผลการวิจัยความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินการนิเทศภายในของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 มีประเด็นที่สามารถนำมาอภิปรายผลได้ ดังนี้

1) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาด้านบริหารจัดการหลักสูตร มีค่าเฉลี่ยสูงสุด และด้านการส่งเสริมการนิเทศการศึกษา มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้เนื่องจาก ลักษณะงานที่ปฏิบัติด้านการบริหารวิชาการและความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษานำการส่งเสริมด้านการบริหารจัดการหลักสูตรที่สอดคล้องกับบริบทความต้องการของชุมชนและท้องถิ่น ส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ รวมถึงสื่อและแหล่งเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อการเรียนของผู้เรียน พัฒนาครูและบุคลากรให้ก้าวหน้าทางวิชาชีพครูทั้งด้านการอบรม การจัดการประชุม การเรียนต่อในระดับที่สูงขึ้น และสถานศึกษามีการรายงานระบบประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาต่อสำนักเขตพื้นที่อย่างต่อเนื่อง แต่ผู้บริหารสถานศึกษาขาดการส่งเสริมการนิเทศการศึกษา ไม่มีความชัดเจนในการจัดระบบการนิเทศภายในโรงเรียน การดูแล ส่งเสริม นิเทศ ติดตามการจัดการเรียนการสอนของครูยังไม่เป็นระบบ จนทำให้การประเมินผลการจัดการเรียนการสอนของครูไม่ครอบคลุมด้านปัจจัย กระบวนการ และผลผลิต ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วันเผด็จ มีชัย (2557, บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่องภาวะผู้นำทางวิชาการที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น พบว่า ผู้บริหารโรงเรียน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น มีภาวะผู้นำทางวิชาการโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า เรียงจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการบริหารจัดการหลักสูตร ด้านการจัดการเรียนการสอน และด้านการส่งเสริมบรรยากาศ วัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ตามลำดับ อันสุดท้าย คือ ด้านการนิเทศการศึกษา

1.1) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ด้านการบริหารจัดการหลักสูตร พบว่า ผู้บริหารสนับสนุนให้ครูและบุคลากรในโรงเรียนเข้ารับการฝึกอบรมในด้านการจัดทำหลักสูตร ระดมคณะครูร่วมกันจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ประสานงานและประชาสัมพันธ์หลักสูตรสถานศึกษาให้กับผู้ปกครอง คณะกรรมการศึกษาขั้นพื้นฐาน และชุมชนทราบเกี่ยวกับจุดหมาย หลักการ โครงสร้างของหลักสูตร รวมถึงมีการแต่งตั้งคณะกรรมการหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อพิจารณาความเหมาะสมกับระดับความรู้ของผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสุกัญญา ลีพหุณากร (2560) ศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับผลการดำเนินการนิเทศภายในของสถานศึกษาตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

กระบี่ พบว่า ผู้บริหารมีการแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ส่งเสริมให้ครูทุกคนมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา

1.2) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ด้านการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก พบว่า ผู้บริหารมีการวิเคราะห์หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีกระบวนการเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและสอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ ส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ตามมาตรฐานและตัวชี้วัดจัดโครงการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของภักทิยา ชื่นวิเศษ (2561) ศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับผลการดำเนินการนิเทศภายในของสถานศึกษาตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพังงา พบว่า ผู้บริหารมีการส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

1.3) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ด้านการส่งเสริมการพัฒนาสื่อและแหล่งเรียนรู้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก พบว่า ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูและนักเรียนสร้างและพัฒนาสื่อการเรียนรู้ด้วยตัวเอง และสนับสนุนให้แหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกสถานศึกษาเพื่อสร้างองค์ความรู้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสุกัลลักษณ์ ลิพัญญู (2560) ศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับผลการดำเนินการนิเทศภายในของสถานศึกษาตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ พบว่า ผู้บริหารมีการส่งเสริมให้ครูผลิตสื่อ พัฒนาสื่อและนวัตกรรมการเรียนรู้ และมีการสำรวจแหล่งการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษาทั้งในสถานศึกษาชุมชน ท้องถิ่น

1.4) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ด้านการส่งเสริมการวัดประเมินผลและวิจัย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก พบว่า ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการวัดประเมินผลแต่ละรายวิชาให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา และใช้วิธีการวัดและประเมินผลที่หลากหลาย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของภักทิยา ชื่นวิเศษ (2561) ศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับผลการดำเนินการนิเทศภายในของสถานศึกษาตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพังงา พบว่า ผู้บริหารมีการส่งเสริมครูจัดทำแผนการวัดประเมินผลแต่ละรายวิชาให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา

1.5) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ด้านการส่งเสริมการนิเทศการศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก พบว่า ผู้บริหารติดตามการจัดการเรียนการสอนของครูอย่างใกล้ชิด มีการวางแผนเพื่อกำหนดแนวทางการนิเทศภายในของสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของภักทิยา ชื่นวิเศษ (2561) ศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับผลการดำเนินการนิเทศภายในของสถานศึกษาตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพังงา พบว่า ผู้บริหารมีการดูแล ส่งเสริม นิเทศ ติดตามการจัดการเรียนการสอนของผู้สอนอย่างใกล้ชิด

1.6) ระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ด้านการส่งเสริมการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน โดยภาพรวมอยู่ในระดับ

มาก พบว่า ผู้บริหารดำเนินงานตามแผนพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา จัดตั้งคณะทำงาน มีการรายงานผลการประกันคุณภาพภายในต่อหน่วยงานต้นสังกัด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของกัททิยา ชื่นวิเศษ (2561) ศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับผลการดำเนินการนิเทศภายในของสถานศึกษาตามการรับรู้ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพังงา พบว่า ผู้บริหารมีการจัดตั้งคณะทำงานเพื่อพัฒนาระบบประกันคุณภาพ

1.7) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ด้านการส่งเสริมการส่งเสริมความก้าวหน้าทางวิชาชีพครู โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก พบว่า ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูพัฒนาผลงานทางวิชาการเพื่อความก้าวหน้าทางวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง มีการนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผลการปฏิบัติงานของครูและบุคลากร รวมถึงส่งเสริมสนับสนุนให้ครูศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นหรือเข้ารับการฝึกอบรมเพื่อเพิ่มพูนความรู้ และทักษะที่จำเป็น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ บาลกิส กษา (2560) ศึกษาเรื่องภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอกรงปินัง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 1 พบว่า ผู้บริหารจัดเวลาให้ครูได้รับการอบรมเพื่อพัฒนาวิชาชีพ และจัดทำโครงการให้ครูได้รับการพัฒนาวิชาชีพด้านวิชาการ

2) การดำเนินการนิเทศภายในของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ค่าเฉลี่ยสูงสุดไปต่ำสุด ดังนี้ ขั้นตอนการวางแผนการนิเทศงาน และกำหนดทางเลือก ขั้นตอนการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการ ขั้นตอนการปฏิบัติการนิเทศภายใน และขั้นตอนการประเมินผลการนิเทศและการรายงานผล ตามลำดับ เนื่องจาก ผู้บริหารสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 มีการวางแผนการนิเทศตามกระบวนการที่วางไว้โดยใช้ข้อมูลจากการวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการมาสร้างเครื่องมือสำหรับการนิเทศ มีการกำหนดเป้าหมายในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และส่งเสริมให้ครูมีการปฏิบัติการนิเทศภายในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง แต่ขาดการประเมินผลด้านคุณภาพและด้านปริมาณเพื่อสะท้อนคุณภาพของงานที่ทำ ขาดการปรับปรุงแก้ไขในการปฏิบัติงานทำให้การนิเทศภายในโรงเรียนไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่ตั้งไว้ ส่งผลให้ขั้นตอนการประเมินผลการนิเทศและการรายงานผลในโรงเรียนมีระดับการปฏิบัติน้อย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นัยน์พร ปานกลัด (2558) ศึกษาเรื่องแนวทางการนิเทศภายในเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนบ้านอรุโณทัย อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ขั้นตอนการวางแผนและจัดทำโครงการนิเทศ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือ การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการ และการดำเนินการนิเทศ ส่วนขั้นตอนการประเมินผลการนิเทศ มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด เพราะ ไม่มีการรายงานผลการประเมินให้ครูทราบ ไม่มีการประเมินผลขาดการนำข้อมูลที่ได้ออกมาพัฒนาและปรับปรุงการดำเนินการนิเทศให้ดียิ่งขึ้น

2.1) การดำเนินการนิเทศภายในของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ขั้นตอนการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการ พบว่า ผู้บริหารและคณะครูส่วนใหญ่ร่วมกันศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการในการดำเนินการนิเทศภายในของโรงเรียน รับฟังความคิดเห็นซึ่งกันและกัน ตลอดจนเปิดโอกาสให้คณะครูร่วมกันวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการ แต่ปัญหาที่พบคือขาดการจัดลำดับความสำคัญของปัญหา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของนัยน์พร ปานกลัด (2558) ศึกษาเรื่องแนวทางการนิเทศภายในเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน โรงเรียนบ้านอรุโณทัย

อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานในด้านต่าง ๆ ของโรงเรียนขาดความชัดเจนในการจัดลำดับความสำคัญของปัญหา

2.2) การดำเนินการนิเทศภายในของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ขึ้นการวางแผนการนิเทศงาน และกำหนดทางเลือก พบว่า ผู้บริหารมีการกำหนดบทบาทและความรับผิดชอบของผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ ประสานงานฝ่ายต่าง ๆ ให้ดำเนินการนิเทศภายใน ประชุมคณะกรรมการสถานศึกษาขึ้นพื้นฐาน แต่ขาดการวางแผนกำหนดกิจกรรมการนิเทศภายในที่สอดคล้องกับสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของนัยนัพร ปานกลัด (2558) ศึกษาเรื่องแนวทางการนิเทศภายในเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน โรงเรียนบ้านอรุโณทัย อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ขาดโอกาสในการแสดงความคิดเห็นในการวางแผนและจัดทำโครงการนิเทศของโรงเรียน

2.3) การดำเนินการนิเทศภายในของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ขึ้นการปฏิบัติการนิเทศภายใน พบว่า ผู้บริหารมีการประชุมชี้แจงกระบวนการ แนวทางในการปฏิบัติงาน ดำเนินการนิเทศโดยอาศัยการมีส่วนร่วมจากครูและบุคลากรทุกฝ่าย แต่ปัญหาที่พบ คือ ขาดการใช้ทักษะ สื่อ และเครื่องมือการนิเทศที่หลากหลายและทันสมัย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของนัยนัพร ปานกลัด (2558) ศึกษาเรื่องแนวทางการนิเทศภายในเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน โรงเรียนบ้านอรุโณทัย อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ผู้นิเทศควรมีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน สื่อ/ เครื่องมือในการนิเทศควรมีความหลากหลาย

2.4) การดำเนินการนิเทศภายในของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ขึ้นการประเมินผลการนิเทศ และการรายงานผล พบว่า โรงเรียนขาดข้อมูลการประเมินผลการนิเทศจากผู้บริหาร ผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศเท่าที่ควร การประเมินผลไม่ครอบคลุมด้านคุณภาพ และปริมาณ จนไม่สามารถสะท้อนคุณภาพของงานที่ทำ ไม่มีการปรับปรุงแก้ไขการปฏิบัติงานในครั้งต่อไปซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของนัยนัพร ปานกลัด (2558) ศึกษาเรื่องแนวทางการนิเทศภายในเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน โรงเรียนบ้านอรุโณทัย อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ขาดการนำข้อมูลที่ได้จากการประเมินมาพัฒนาและปรับปรุงการดำเนินการนิเทศให้ดีขึ้น

3) ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินการนิเทศภายในของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำทางวิชาการด้านการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ส่งผลให้ด้านการปฏิบัติการนิเทศภายในมีการปฏิบัติงานสูงด้วย และผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำทางวิชาการด้านการส่งเสริมการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน และด้านการส่งเสริมความก้าวหน้าทางวิชาชีพครูส่งผลให้ด้านการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการมีการปฏิบัติงานสูงตาม แต่ภาวะผู้นำด้านการบริหารจัดการหลักสูตร ด้านการส่งเสริมการพัฒนาสื่อและแหล่งเรียนรู้ ด้านการส่งเสริมการวัดประเมินผลและวิจัย และด้านการส่งเสริมการนิเทศการศึกษากับการดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียนมีความสัมพันธ์ค่อนข้างต่ำ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ภททิยา ชื่นวิเศษ (2561) ศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับผลการดำเนินการนิเทศภายในของสถานศึกษาตามการรับรู้ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

พังกา พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับผลการดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียนตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพังงาอยู่ในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลงานวิจัย เรื่องความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับ การดำเนินการนิเทศภายในของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพังงา เขต 3 ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะสำหรับเขตพื้นที่การศึกษา

1.1 ควรจัดอบรม และจัดหาบุคลากรหรือคณะนิเทศจากภายนอกให้คำปรึกษาแนะนำแก่ผู้บริหาร และครูผู้สอนเกี่ยวกับด้านการวัดประเมินผลและวิจัย การนิเทศการศึกษา และการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน

1.2 ควรกำกับ นิเทศ ติดตาม การดำเนินการนิเทศภายในของโรงเรียนอย่างใกล้ชิด เพื่อสะท้อนปัญหา และร่วมหาแนวทางในการแก้ปัญหาด้านคุณภาพผู้เรียน

1.3 ควรจัดหาบุคลากรหรือคณะนิเทศจากภายนอกมาให้คำปรึกษาแนะนำแก่ผู้บริหารและครูผู้สอน เกี่ยวกับการดำเนินงานวิชาการ และการดำเนินงานนิเทศภายในของสถานศึกษา เพื่อให้สอดคล้องกับการประเมินผลการจัดการเรียนการสอนของครูให้ครอบคลุมด้านปัจจัย กระบวนการ และผลผลิต

1.4 ส่งเสริมการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน และการส่งเสริมความก้าวหน้าทางวิชาชีพครู เพื่อให้สอดคล้องกับเป้าหมาย นโยบายในระดับโรงเรียนและระดับเขตพื้นที่ต่อไป

2. ข้อเสนอแนะสำหรับสถานศึกษา

2.1 ควรส่งเสริมให้ครูนำผลการใช้หลักสูตรไปพิจารณาปรับปรุงให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพ

2.2 ควรส่งเสริมให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแผนการเรียนรู้ที่กำหนดไว้

2.3 ควรส่งเสริมให้ครูผลิตและพัฒนาสื่อการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศ (ICT)

2.4 ควรกำหนดแนวทางเกี่ยวกับการวัดประเมินผลของสถานศึกษาอย่างชัดเจน และส่งเสริมให้ครูทำวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียน

2.5 ควรกำกับ นิเทศ ติดตามการจัดการเรียนการสอนของครูอย่างด้วยกระบวนการที่หลากหลาย

2.6 ควรจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาที่มุ่งเน้นคุณภาพตามมาตรฐาน และมีการกำกับ ติดตาม การประเมินคุณภาพการศึกษา

2.7 ควรมีสรางขวัญกำลังใจ แรงจูงใจให้กับครูในโรงเรียน

2.8 ควรจัดลำดับความสำคัญของปัญหาและความต้องการ เพื่อให้สอดคล้องกับเป้าหมาย นโยบายของโรงเรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐาน

2.9 ควรวางแผนกำหนดกิจกรรมการนิเทศภายในโรงเรียนให้สอดคล้องกับสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการ

2.10 ควรประเมินผลทั้งในด้านคุณภาพ และปริมาณเพื่อสะท้อนภาพของงานที่ทำ เพื่อปรับปรุง
แก้ไขการปฏิบัติงานในครั้งต่อไป

2.11 ควรใช้หลักการนิเทศ ทักษะ สื่อ และเครื่องมือนิเทศที่หลากหลายและทันสมัย

2.12 ควรส่งเสริมให้ครูทำวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพ การเรียนรู้ของผู้เรียน และเผยแพร่ผลงานวิจัย
ของครูทั้งภายในและนอกสถานศึกษา และบทบาทด้านการส่งเสริมการนิเทศการศึกษากับการดำเนินการนิเทศ
ภายในโรงเรียน

3. ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

3.1 ควรมีการศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โดยการเก็บรวบรวม ข้อมูลใน
รูปแบบอื่น ๆ เช่น การจัดประชุมเชิงปฏิบัติการหรือการสนทนากลุ่ม (Focus Group) เป็นต้น

3.2 ควรศึกษาแนวทางการพัฒนากระบวนการนิเทศของผู้บริหาร โรงเรียน โดยใช้การวิจัยเชิง
คุณภาพ เพื่อเป็นการศึกษาข้อมูลที่เป็นเชิงลึก และมีความสมบูรณ์ของข้อมูลจากผลการวิจัยมากยิ่งขึ้น

3.3 ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อกระบวนการนิเทศภายในโรงเรียน

รายการอ้างอิง

- นัยน์พร ปานกลัด. (2558). แนวทางการนิเทศภายในเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียน บ้าน
อรุโณทัย อำเภอยางชุมน้อย จังหวัดศรีสะเกษ. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยศรีสะเกษ.
- บาลกิส กาษา. (2560). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอกองกั้ง สงขลา สำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 1. การค้นคว้าอิสระศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2556). วิธีการทางสถิติสำหรับการวิจัย เล่ม 1. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ประเสริฐ เนียมอ้วน. (2556). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษา นครศรีธรรมราช. วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา. 1(2), 10-19.
- กัทธยา ชื่นวิเศษ. (2561). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับผลการดำเนินการ
นิเทศภายในของสถานศึกษา ตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาพังงา.
วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.
- วัชรวิภา เล่าเรียนดี. (2554). การนิเทศการสอน. พิมพ์ครั้งที่ 7. นครปฐม: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- วันเพ็ญ มีชัย. (2554). ภาวะผู้นำทางวิชาการที่ส่งผลต่อการบริหารวิชาการในโรงเรียน สังกัดองค์การบริหารส่วน
จังหวัดขอนแก่น. การค้นคว้าอิสระศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ศุภลักษณ์ ลิ้มพุกณากร. (2560). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียนกับผลการ
ดำเนินการนิเทศภายในของโรงเรียนตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา
กระบี่. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3. (2563). รายงานผลการจัดการศึกษาปีการศึกษา 2563.
เชียงราย: สำนักงาน.

